

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 1 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Maria Prusinowska

Protokolant:protokolant sądowy Justyna Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa T. K. PESEL (...)

przeciwko Skarbowi Państwa - Jednostka Wojskowa P. - K. Nr (...)

- o zapłatę

1. Oddala powództwo.
2. Nie obciąża powoda kosztami postępowania.

SSO Maria Prusinowska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 sierpnia 2017 roku (data wniesienia do tut. Sądu) powód T. K., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Skarbu Państwa – Jednostki Wojskowej P. – K. Nr (...) kwoty 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za szkodę niemajątkową - krzywdę i cierpienie fizyczne powoda doznane w wyniku wypadku mającego miejsce w dniu 13 maja 2009 roku w J.. Powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto, powód wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu powód podał, że w dniu 13 maja 2009 roku na terenie Jednostki Wojskowej (...) w J., wykonując rozkaz przełożonego, brał udział w zawodach o miano najlepszego kierowcy (...) Skrzydła Lotnictwa Taktycznego, w trakcie których uległ wypadkowi samochodowemu. T. K. wskazał, iż wyniku tego zdarzenia doznał urazu kręgosłupa oraz rany łuku brwiowego. Powód zaznaczył, że do przedmiotowego wypadku doszło na skutek niewłaściwego przygotowania toru wyścigu przez pozwanego, dodając, że samochód, którym jechał nie był przystosowany do jazdy w tak ekstremalnych warunkach bowiem nie posiadał pasów bezpieczeństwa. Powód podał, iż w wyniku doznanego urazu kręgosłupa stał się niezdolny do służby wojskowej, będąc zakwalifikowanym do III grupy inwalidzkiej. Powód zaznaczył, iż do chwili obecnej odczuwa dolegliwość związane z przebyłym urazem kręgosłupa (k. 1-4).

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2017 roku Referendarz Sądowy zwolnił powoda od uiszczenia kosztów sądowych w całości (k. 86).

W odpowiedzi na pozew z dnia 23 lutego 2018 roku pozwany, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia bowiem strona powodowa domaga się zasądzenia kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę i cierpienia fizyczne powoda doznane w wyniku wypadku mającego miejsce w dniu 13 maja 2009 roku. Pozwany wskazał, iż zgodnie z treścią art. 442¹ § 3 k.c. przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, a zatem w tym przypadku przedawnienie nastąpiło z momentem upływu trzech lat od dnia 13 maja 2009 roku, a zatem z dniem 13 maja 2012 roku. Pozwany zaznaczył, iż powód nie podjął skutecznych działań w zakresie dochodzenia przysługujących mu praw w przewidzianym na to terminie, pomimo tego, iż zdawał sobie sprawę z okoliczności doznania szkody, osoby za nią odpowiedzialnej oraz ewentualnego istnienia związku przyczynowo-skutkowego warunkujących możliwość skutecznego żądania jej naprawienia. W ocenie pozwanego nawet gdyby powód uzyskał informację na temat szkody i osoby odpowiedzialnej za jej powstanie w dniu 14 maja 2009 roku, tj. w dniu opuszczenia (...) w J. lub nawet w dniu 25 maja 2009 roku, tj. w dniu opuszczenia Wojewódzkiego Szpitala (...) w K., to i tak roszczenie to uległoby przedawnieniu. Nadto, pozwany wskazał, iż powód pismem z października 2011 roku, zwracał się do Skarbu Państwa - (...) i Jednostki Wojskowej Nr (...) w P. o wypłatę stosownego zadośćuczynienia, a zatem najpóźniej w tym momencie miał wiedzę na temat podmiotu odpowiedzialnego za powstanie krzywdy, przez co powinien był podjąć stosowne działania w celu zaspokojenia przysługującego mu roszczenia. Pozwany zakwestionował także roszczenia powoda co do zasady, wskazując, iż nie zostały w jakimkolwiek stopniu wykazane przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, tj. bezprawnego i zawinionego charakteru działań pozwanego, istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy wskazanymi działaniami reprezentanta Skarbu Państwa a ewentualną szkodą po stronie powodowej. Pozwany powołał się na ustalenia komisji powypadkowej powołanej rozkazem Dowódcy JW. Nr (...) w P., z których wynika, iż przedmiotowe zdarzenie było przypadkowe i bez udziału osób trzecich (k. 104-109).

W piśmie procesowym z dnia 22 marca 2018 roku powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, wskazując, że podstawą roszczenia jest szkoda będąca następstwem bezprawnego działania, za które odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa w trybie art. 417 § 1 k.c. W ocenie powoda funkcjonariusze Skarbu Państwa dopuścili się bezprawnego zaniechania zapewnienia powodowi bezpiecznych warunków odbywania służby, które to zaniechanie miało wpływ na powstanie szkody, co rodzi odpowiedzialność Skarbu Państwa. Powód zaznaczył, iż działania organizatorów zawodów mogą być zakwalifikowane jako występki, a zatem można zastosować treść przepisu art. 442⁽¹⁾ § 2 k.p.c. bowiem sąd cywilny w tym zakresie dokonuje własnych ustaleń przedmiotowych i podmiotowych znamion przestępstwa. Powód wskazał, iż od dnia zdarzenia, w następstwie którego powód poniósł szkodę upłynął okres 9 lat, a zatem roszczenie T. K. nie uległo przedawnieniu bowiem powództwo zostało wytoczone przed upływem lat 20 od dnia zdarzenia (k. 164-168).

Pismem z dnia 6 sierpnia 2018 roku pozwany odniósł się do twierdzenia powoda, iż w niniejszej sprawie ma zastosowanie art. 442⁽¹⁾ § 2 k.p.c. Pozwany wskazał, iż w rozpatrywanym stanie faktycznym, powód w żaden sposób nie wykazał winy sprawcy czynu zabronionego, ani spełnienia jakiegokolwiek przesłanki uzasadniającej możliwość przypisania odpowiedzialności na podstawie przepisów karnych wobec organizatorów tego konkursu, za których działania ponosiłby odpowiedzialność Skarb Państwa, przez co zastosowanie znajduje jedynie regulacja art. 442¹ § 3 k.c. (k. 181-183).

W dalszym toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe.

Na rozprawie z dnia 21 września 2018 roku pełnomocnik powoda podniósł zarzut z art. 5 k.c. odnośnie zgłoszonego zarzutu przedawnienia oraz wniósł, na podstawie art. 102 k.p.c. o niezasądzanie od powoda kosztów zastępstwa procesowego (k. 195).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód od dnia 1 września 2005 roku pełnił służbę wojskową jako żołnierz zawodowy w stopniu starszego szeregowca na stanowisku starszego kierowcy w (...) Bazie Lotnictwa Taktycznego. T. K. cieszył się bardzo dobrą opinią przełożonych.

W dniu 13 maja 2009 roku powód, wykonując rozkaz, brał udział w zawodach o miano najlepszego kierowcy (...) Skrzydła Lotnictwa Taktycznego, które odbywały się na terenie Jednostki Wojskowej (...) w J.. Powód pokonując trasę zawodów, jadąc samochodem marki S. (...), nieposiadającym pasów bezpieczeństwa uległ wypadkowi. T. K. wraz z autem został wyrzucony w górę na muldzie, a podrzucenie spowodowało brak kontaktu powoda z siedziskiem. Po czym powód, opadając doznał urazu kręgosłupa oraz rany łuku brwiowego. Po zatrzymaniu pojazdu T. K. nie mógł samodzielnie opuścić pojazdu i został z niego wyciągnięty przez osoby trzecie. Powód został natychmiast, karetką pogotowia, przetransportowany do szpitala (...) w J., gdzie rozpoznano u niego złamanie kompresyjne trzonu kręgosłupa L1 oraz ranę tłuczoną łuku brwiowego prawego. Następnie, w dniu 14 maja 2009 roku powód został przewieziony do Wojewódzkiego Szpitala (...) w K. na Oddział Chirurgicznym, w którym w dniu 18 maja 2009 roku miał przeprowadzoną operację - przemasadową stabilizację kręgosłupa lędźwiowego ((...)-L2). Po zabiegu powód był unieruchomiony, następnie został poddany ćwiczeniom usprawniającym. Powód został zaopatrzony w gorset lędźwiowy i spionizowany. T. K. opuścił szpital w dniu 25 maja 2009 roku w stanie ogólnie dobrym, z zaleceniem oszczędnego trybu życia, noszenia gorsetu lędźwiowego i kontroli neurochirurgicznej lub ortopedycznej za dwa tygodnie w miejscu zamieszkania. Powód po powrocie do domu przez około trzy tygodnie miał znacznie ograniczoną aktywność ruchową, duże trudności z chodzeniem oraz towarzyszył mu ból. Powód wymagał pomocy w wykonywaniu codziennych czynności takich jak utrzymanie higieny, sporządzanie posiłków, ubranie się. T. K. zamieszkał z siostrą i szwagrem, którzy udzielali mu pomocy oraz opieki.

W dniach od 26 do 28 sierpnia 2009 roku powód przebywał w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K. w oddziale neurochirurgicznym, na badaniach kontrolnych, gdzie wykonano u niego rtg kręgosłupa. Badanie wykazało stan po złamaniu trzony L1 i stabilizacji przemasadowej kręgosłupa lędźwiowego na poziomie TH 12-L2.

Rozkazem Dowódcy Jednostki Wojskowej Nr (...) z dnia 19 maja 2009 roku powołana została komisja powypadkowa, która po przeprowadzonym postępowaniu, nie stwierdziła umyślnej przyczyny spowodowania zdarzenia wypadkowego oraz naruszenia zasad żołnierskiego zachowania przez poszkodowanego.

Dowód: opinia służbowo – lekarska (k. 169-170), protokół powypadkowy Nr (...) (k. 130-131), meldunek (k. 132), protokół przesłuchania poszkodowanego (k. 133-134), protokoły przesłuchania świadków (k. 138-136), wynik badania tomografii komputerowej z dnia 14 maja 2009 roku (k. 137), charakterystyka samochodu marki S. (...) (k. 142-147), karty informacyjne leczenia szpitalnego (k. 8-12), orzeczenie Nr (...) Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej w W. z dnia 14 kwietnia 2014 roku (k. 17-19), pismo Dowódcy 2. (...) z dnia 22 kwietnia 2009 roku (k. 116), regulamin konkursu o tytuł najlepszego kierowcy (...) Skrzydła Lotnictwa Taktycznego w 2009 roku w dniach 11-13 maja 2009 roku (k. 117-128), rozkaz dzienny dowódców JW. (...) Nr (...) z dnia 12 maja 2009 roku (k. 129), zeznania świadka M. N. (k. 160), zeznania świadka K. N. (k. 160), zeznania powoda T. K. (k. 175).

Wypadek powoda z dnia 13 maja 2009 roku został uznany za pozostający w związku ze służbą wojskową w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób w związku ze służbą wojskową (Dz. U. 03.83.760). Orzeczeniem z dnia 8 lipca 2010 roku Terenowa Wojskowa Komisja Lekarska P. określiła następstwa wypadku powoda w postaci ograniczenia zgięcia kręgosłupa lędźwiowego o 15 cm po przebytych leczonych operacyjnie złamaniu kręgu L1 oraz śladową nieszczepącą blizną łuku brwiowego prawego, stwierdzając, iż długotrwały uszczerbek na zdrowiu spowodowany wypadkiem z dnia 13 maja 2009 roku u powoda wynosi 15%. Decyzją z dnia 19 sierpnia 2010 roku na podstawie orzeczenia Terenowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w P. - Szef Wojewódzkiego Sztabu w P. uznał powyższy wypadek za pozostający ze służbą wojskową i przyznał T. K. odszkodowanie w wysokości 9.309 zł, przyjmując, iż 1% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wynosi 620.59 zł.

Pismem z dnia 31 października 2011 roku (data wpływu) powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł od Jednostki Wojskowej nr (...) wezwanie do naprawienia szkody z dnia 13 maja 2009 roku poprzez zapłatę na podstawie art. 445 § 1 k.c. na jego rzecz stosownego zadośćuczynienia w kwocie nie niższej niż 80.000 zł

Dowód: orzeczenie nr (...) Terenowej Wojskowej Komisji Lekarskiej P. z dnia 8 lipca 2010 roku (k. 13), skierowanie do Terenowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w P. (k. 148), decyzja o przyznaniu odszkodowania z dnia 19 sierpnia 2010 roku (k. 150a), pismo powoda z dnia 31 października 2011 roku (k. 111-114).

Ostatecznie na mocy orzeczenia nr (...) wydanego przez Centralną Wojskową Komisję Lekarską w W. w dniu 14 kwietnia 2014 roku powód został uznany za niezdolnego do zawodowej służby wojskowej, z uwagi na schorzenie polegające na ograniczeniu ruchomości kręgosłupa piersiowo-lędźwiowo-krzyżowego po przebyty w maju 2009 roku złamaniu kompresyjnym trzonu kręgu L1 leczonym operacyjnie i następowanym przewlekłym zespołem bólowym odcinka lędźwiowego –krzyżowego. Jako schorzenia współistniejące wskazano niewielką podwiązadłową centralną tylną wypuklinę krążka międzykręgowego przestrzeni C2/C3, przepuklinę przestrzeni międzykręgowej kręgosłupa na poziomie L5-S1 oraz śladową bliznę łuku brwiowego prawego. T. K. zaliczono do trzeciej grupy inwalidztwa.

Dowód: orzeczenie Nr (...) Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej w W. z dnia 14 kwietnia 2014 roku (k. 17-19).

Powodowi, na mocy decyzji z dnia 12 stycznia 2015 roku Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w Ł. ustalono prawo do świadczenia pieniężnego przysługującego przez okres jednego roku po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej w okresie od dnia 1 maja 2014 roku do dnia 30 kwietnia 2015 roku w łącznej wysokości 26.288,66 zł netto. Następnie, powodowi przyznano wojskową rentę inwalidzką od dnia 1 maja 2014 roku w wysokości 1.395,89 zł netto.

Dowód: decyzja o ustaleniu prawa do świadczenia pieniężnego z dnia 12 stycznia 2015 roku (k. 20), decyzja o przyznaniu wojskowej renty inwalidzkiej z dnia 19 lutego 2015 roku (k. 21-22).

Powód kontynuował leczenie kontrolne u ortopedy, chirurga i neurologa. Trakcie badania TK mózgowia powoda z dnia 2 grudnia 2010 roku rozpoznano u niego struktury mózgowia bez zmian ogniskowych i cech procesu kompresyjnego, układ komorowy nieposzerzony, symetryczny, bez przemieszczeń, zbiornik podstawy prawidłowy, przymózgowa rezerwa płynna zachowana, kości mózgowiczaszki bez mian.

W 2012 roku powód wystąpił do Wojewódzkiego Szefa Sztabu Wojskowego w P. o zwiększenie odszkodowania, uzasadniają to zakłóceniem funkcjonowania poszczególnych organów i intensywności cierpień. W dniu 28 grudnia 2012 roku powód został skierowany do Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w B. w celu ustalenia stopnia ewentualnego pogorszenia stanu zdrowia. W orzeczeniu nr (...) Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w B. z dnia 11 marca 2013 roku stwierdzono, iż brak jest obiektywnych dowodów na to, iż nastąpiło zwiększenie stopnia uszczerbku na zdrowiu stosunku do wcześniejszych ustaleń, które zostało utrzymane w mocy przez Centralną Wojskową Komisję Lekarską w W.. W związku z powyższym Wojewódzki Szef S. Wojskowego w P. decyzją z dnia 17 czerwca 2013 roku odmówił powodowi przyznanie dodatkowego jednorazowego odszkodowania. Powód od tej decyzji złożył odwołanie do Sądu Rejonowego(...) w P., (...)Wydział Ubezpieczeń i Pracy. Prawomocnym wyrokiem z dnia 13 listopada 2014 roku Sądu Rejonowego (...) w P., sygn. akt VI U (...), oddalono odwołanie powoda.

Dowód: historia choroby (k. 24-68), skierowania do Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w B. (k. 151), orzeczenie nr (...) Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w B. (k. 152-153), orzeczenie nr (...) Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej w W. z dnia 8 maja 2013 roku (k. 154), decyzja (...) o odmowie przyznania odszkodowania z dnia 17 czerwca 2013 roku (k. 155-156), wyrok z dnia 13 listopada 2014 roku Sądu Rejonowego (...) w Poznaniu, sygn. akt VI U (...) (k. 157), zeznania powoda T. K. (k. 175).

Powód T. K. w chwili wypadku miał 25 lat, był zdrowy i nie występowały u niego żadne dolegliwości. Przed przedmiotowym wypadkiem powód był osobą aktywną ruchowo, uprawiał różne sporty. Powód swoje plany zawodowe wiązał z pełnieniem służby wojskowej. W związku z przebyłym wypadkiem powód doznał cierpień psychicznych w

postaci stresu oraz bólu. Do cierpienia psychicznego przyczynia się także zakres ograniczeń w życiu codziennym wynikających z doznanych przez powoda obrażeń związanych ze zdarzeniem z dnia 13 maja 2009 roku. Ponadto, w związku z przedmiotowym zdarzeniem na długi czas całkowicie, a obecnie częściowo utracił możliwość realizowania ważnych dla okresu życia w jakim się znajduje celów zawodowych i osobistych.

Aktualnie u powoda występują silne bóle pleców, kręgosłupa i głowy. Zdarza się, iż z powodu dolegliwości bólowych powód jest on zmuszony wziąć dzień wolny od pracy. Obecnie poza lekami przeciwbólowymi powód nie przyjmuje żadnych innych leków. U powoda istnieją wskazania do przeprowadzania specjalistycznego zabiegu operacyjnego.

Od 2015 roku T. K. pracuje na stanowisku kierowcy w prywatnej firmie transportowo handlowej (...) W. W., otrzymując z tego tytułu miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1.418,48 zł netto. Powód uzyskuje także świadczenie rentowe w wysokości 1.702,39 zł brutto.

Dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach z dnia 20 października 2017 roku (k. 80), wyciągi z rachunku bankowego (k. 81-82), decyzja o waloryzacji wojskowej renty inwalidzkiej z dnia 1 marca 2017 roku (k. 83), zeznania świadka M. N. (k. 160), zeznania świadka K. N. (k. 160), zeznania powoda T. K. (k. 175).

Powód, w związku z wypadkiem z dnia 13 maja 2009 roku nie złożył zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Oddział Żandarmerii Wojskowej w P. w dniu 14 maja 2009 roku na podstawie zawiadomienia dowódcy (...) (...) w P. wdrożył czynności sprawdzające o sygn. akt (...) w sprawie zdarzenia drogowego zaistniałego w dniu 13 maja 2009 roku na terenie (...) Batalionu Remontu L. w J. w czasie zawodów o tytuł najlepszego kierowcy S. Powietrznych w wyniku którego obrażenia ciała doznał st. szer. T. K. z (...) (...) w P., tj. o czyn z art. 177 § 1 k.k., które w dniu 5 czerwca 2009 roku zostało zakończone odmową wszczęcia dochodzenia.

Pismem z dnia 8 sierpnia 2018 roku Oddział Żandarmerii Wojskowej w P. wskazał, iż aktualnie brak jest dokumentów dotyczących tego wypadku co spowodowane jest przepisami o archiwizacji obowiązującymi w Żandarmerii Wojskowej, zaś arkusze nadzoru z prowadzonego postępowania zostały zniszczone.

Dowód: pismo Oddziału Żandarmerii Wojskowej w P. z dnia 9 sierpnia 2018 roku (k. 185), zeznania powoda T. K. (k. 175).

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie wskazanych dowodów w postaci: dokumentów, zeznań świadków oraz zeznań powoda.

Wiarygodność kserokopii dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu. Mimo, że kserokopia nie jest dokumentem, a stanowi jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu o treści odpowiadającej kserokopii, to w niniejszej sprawie żadna ze stron nie podniosła zarzutów kwestionujących istnienie określonych dokumentów prywatnych czy urzędowych.

Zeznania świadków: **K. N.** - siostry powoda i **M. N.** - szwagra powoda zasługiwały na przymiot wiarygodności, gdyż były spójne i logiczne oraz znajdowały także potwierdzenie w treści dokumentów zgromadzonych w toku, a także korelowały z zeznaniami powoda. Świadkowie jako najbliżsi krewni powoda mieli z nim styczność na co dzień, zatem bezpośrednio mogli zaobserwować w jakim stanie znajdował się on po wypadku oraz w jaki sposób dolegliwości spowodowane wypadkiem wpływają na jego funkcjonowanie, w tym życie zawodowe i rodzinne oraz jak zmieniła się jego sprawność fizyczna od chwili wypadku, tym samym określił rozmiar wyrządzonej feralnym zdarzeniem szkody. Świadkowie opisali tryb życia powoda zarówno przed wypadkiem jak i po jego zejściu. Świadkowie przedstawili proces leczenia, rekonwalescencji oraz rehabilitacji powoda oraz jego aktualnym stan zdrowia. Jednakże, świadkowie zgodnie przyznali, iż nie uczestniczyli w przedmiotowych zwodach, w związku z tym nie posiadają wiedzy na temat przebiegu wypadku z dnia 13 maja 2009 roku.

Zeznania powoda **T. K.** były także wiarygodne, znajdowały one bowiem potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, w tym zeznaniach świadków uznanych za wiarygodne. Przedstawione przez powoda okoliczności

związane z przebiegiem wypadku z dnia 13 maja 2009 roku oraz jego skutkami znalazły odzwierciedlenie w dokumentacji sporządzonej przez wojskową komisję powypadkową jak i decyzjach zarówno terenowych jak i centralnych organów wojskowych. Nadto, stan zdrowia powoda przed wypadkiem i po jego zajściu został szczegółowo wykazany w dokumentacji medycznej oraz zeznaniach świadków.

Sąd w trybie art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.k. oddalił wniosek dowodowy o przesłuchanie świadków wskazanych w punkcie 4 odpowiedzi na pozew oraz wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych złożony w punkcie 3 pozwu. Sąd uznał wniosek za spóźniony w przypadku powoda, który wniósł go dopiero na rozprawie w dniu 21 września 2018 roku, mimo, iż zobowiązanie Sądu z dnia 3 marca 2018 roku do ustosunkowania się do wniosków i twierdzeń zawartych w odpowiedzi na pozew został pełnomocnikowi powoda doręczony w dniu 9 marca 2018 roku. W ocenie Sądu wniosek ten mógł zostać powołany w piśmie przygotowawczym złożonym bezpośrednio po otrzymaniu odpowiedzi na pozew. Nadto, należy zwrócić uwagę, iż okoliczność związane z podniesionym przez stronę pozwaną zarzutem przedawnienia, istotna do rozstrzygnięcia sprawy, była stronie powodowej wiadoma już w marcu 2018 roku (pismo powoda z dnia 22 marca 2018 roku - k. 164). Sąd w związku ze skutecznie podniesionym zarzutem przedawnienia, uznał prowadzenie postępowanie dowodowe w pozostałym zakresie za zbędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pozwie, powód, na podstawie art. 417 k.c., domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Jednostki Wojskowej P. – K. Nr (...) kwoty 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za szkodę niemajątkową - krzywdę i cierpienie fizyczne powoda doznane w wyniku wypadku mającego miejsce w dniu 13 maja 2009 roku w J..

Odpowiedzialność pozwanego wynika z art. 417 § 1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa, oparta na art. 417 k.c. powstaje wówczas, gdy spełnione są łącznie jej trzy ustawowe przesłanki, tj. bezprawność działania lub zaniechania sprawcy, szkoda oraz normalny związek przyczynowy między bezprawnym zachowaniem sprawcy a szkodą. Zwrócić także należy uwagę, iż kolejność badania przez sąd powyższych przesłanek nie może być dowolna. W pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie działania (zaniechania), z którego, jak twierdzi poszkodowany, wynika szkoda oraz dokonanie oceny jego bezprawności, następnie ustalenie czy wystąpiła szkoda i jakiego rodzaju i dopiero po stwierdzeniu, że obie te przesłanki zachodzą, możliwe jest zbadanie istnienia między nimi normalnego związku przyczynowego.

Wskazać w tym miejscu należy, że rozważając kwestię odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa przewidzianej w art. 417 k.c. należy brać pod uwagę konstytucyjny model tej odpowiedzialności przewidziany w art. 77 Konstytucji, który łączy obowiązek naprawienia szkody jedynie z działaniem obiektywnie niezgodnym z prawem, eliminując znaczenie czynnika subiektywnego w postaci winy sprawcy szkody. Zgodnie z kolei z art. 361 § 1 k.p.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§ 2 art. 361 k.p.c.). Zauważyć także należy, że przez szkodę w rozumieniu art. 417 k.c. przepisu należy rozumieć także szkodę niemajątkową, a więc również krzywdę, o której mowa w art. 445 k.c., co w konsekwencji prowadzi do wniosku, że jeżeli źródłem odpowiedzialności jest szkoda pozostająca w normalnym związku przyczynowym z wykonywaniem władzy publicznej, to jest ona oparta na przesłance bezprawności. Utrzymanie jako przesłanki tej odpowiedzialności także czynnika subiektywnego w postaci winy naruszałoby konstytucyjnie ukształtowaną zasadę odpowiedzialności państwa za działania w sferze imperium (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2011 r. III CZP 25/11).

Powód wskazał, iż za szkodę wyrządzoną na jego sobie odpowiadają organizatorzy przedmiotowych zawodów, tj. odpowiednia jednostka wojskowa, którzy w sposób niewłaściwy przygotowali tor wyścigu oraz dopuścili samochód, który nie był przystosowany do jazdy w tak ekstremalnych warunkach bowiem nie posiadał pasów bezpieczeństwa, działając tym samym niezgodnie z prawem.

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty (§ 2).

Natomiast stosownie do art. 445 § 1 k.c., w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie to forma rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej. Podstawą jego żądania jest krzywda niemajątkowa w postaci ujemnych przeżyć związanych z cierpieniami psychicznymi i fizycznymi. Wprawdzie szkody niemajątkowej nie sposób wyrównać za pomocą świadczeń pieniężnych, tym niemniej świadczenia te mogą łagodzić ujemne przeżycia pokrzywdzonego poprzez dostarczenie mu środków pozwalających w szerszym stopniu zaspokoić jego potrzeby i pragnienia (por. A. Rzetecka –Gill, Komentarz do art. 445 k.c.). Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego.

Strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia, który okazał się trafiony.

Przedawnienie to instytucja, która polega na tym, że po upływie określonego w ustawie okresu (tzw. terminu przedawnienia), ten, przeciwko komu kieruje się roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia. Roszczenia przedawnione nie przestają istnieć, stają się jednak niemożliwe do wyegzekwowania w zwykłym trybie. Po upływie terminu przedawnienia są tzw. „roszczeniami niezupelnymi”, które nie korzystają z pełnej ochrony państwa.

Należy zaznaczyć, iż istotną funkcją jaką pełni przedawnienie, jest funkcja stabilizująca stosunki społeczne, funkcja ta nie przedstawia się jako nadrzędna; musi ona bowiem w pewnych sytuacjach ustąpić przed inną wartością, jaką jest prawo strony do uzyskania orzeczenia zgodnego z poczuciem sprawiedliwości. Stąd też zastosowanie art. 5 k.c. w odniesieniu do zarzutu przedawnienia zakłada rozważenie, na tle całokształtu okoliczności sprawy, interesów i postaw obu stron roszczenia, tj. zarówno uprawnionego, jak i zobowiązanego. Nie jest przy tym wykluczone uznanie zarzutu przedawnienia za nadużycie prawa także wtedy, gdy przyczyny opóźnienia w dochodzeniu roszczenia leżą również, a nawet wyłącznie, po stronie uprawnionego (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r., III CZP 84/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 114 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2009 r., OSNC-ZD 2009, nr D, poz. 109).

Zdaniem Sądu podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia nie stanowiło nadużycia przysługującego mu prawa. Należy zaznaczyć, iż taka kwalifikacja czynności procesowej jest nie do pogodzenia z zasadami współzycia społecznego jedynie wówczas, gdy bezczynność wierzyciela, w tym przypadku powoda (poszkodowanego), w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwiona wyjątkowymi okolicznościami, a opóźnienie nie jest nadmierne. Taka sytuacja, w ocenie Sądu w sprawie nie miała miejsca. Powód był hospitalizowany do dnia 25 maja 2009 roku, po czym, po okresie około 3 tygodni, odzyskał pełną samodzielności. Powód domagając się roszczeń od pozwanego w związku z zaistniałym w skutek przedmiotowego zdarzenia urazu kręgosłupa był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, co poświadcza orzeczenie (...) w W. z dnia 14 kwietnia 2014 roku (k. 17-19), orzeczenie nr (...) z dnia 8 maja 2013 roku (k. 154) oraz pismo powoda z 31 października 2011 roku (k. 111-115).

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, iż powód przez cały okres biegu terminy przedawnienia mógł podjąć czynności zmierzające do zaspokojenia przysługujących mu roszczeń. Ostatecznie, Sąd przyjął, że w okresie biegu terminu przedawnienia nie wystąpiły przeszkody uniemożliwiające dochodzenie roszczeń. Nadto, istotny w niniejszej sprawie był aspekt nadmierności opóźnienia, a mianowicie ponad 5 lat. W ocenie Sądu za nadużyciem prawa nie przemawiały inne okoliczności sprawy, jak chociażby szczególna sytuacja uprawnionego, czy wreszcie sama postawa zobowiązanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r. V CSK 242/09, OSNC 2010 r., nr 11, poz. 147). Powód otrzymał od pozwanego jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku i choroby pozostającej w związku ze służbą wojskową w kwocie 9.309,00 zł. Nadto, powód otrzymał świadczenie pieniężne przysługujące mu przez okres 1 roku w łącznej kwocie 26.288,66 zł netto. Powodowi w związku z utratą zdolności do pełnienia służby wojskowej na skutek urazu doznanego wyniku przedmiotowego zdarzenia przyznano wojskową rentę inwalidzką, które obecnie wynosi 1.702,39 brutto. Powód jest zdolny do pracy, a od 2015 roku jest zatrudniony na pełen etat na stanowisku kierowcy, z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 1.418,48 zł netto.

Zgodnie z treścią art. 442¹ § 1 k.c. (w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 27 czerwca 2017 roku) roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Natomiast, w razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.(art. 442¹ § 3 k.c.)

W niniejszej sprawie znajdzie zastosowanie trzyletni termin przedawnienia, gdyż roszczenie powoda jest roszczeniem o naprawienie szkody na osobie wyrządzonej czynem niedozwolonym. Termin ten rozpoczął bieg od dnia, w którym poszkodowany czyli powód dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Powód o szkodzie oraz o osobie odpowiedzialnej do naprawienia tej szkody posiadał wiedzę już w momencie zajścia feralnego zdarzenia, tj. wypadku samochodowego w dniu 13 maja 2009 roku, a zatem od tego momentu, w ocenie Sądu, należało liczyć trzyletni termin przedawnienia, który upłynął w dniu 13 maja 2012 roku. Tym samym w dniu wniesienia pozwu, tj. w dniu 23 sierpnia 2017 roku roszczenie powoda było przedawnione.

Podkreślić też należy, że istnieje możliwość przerwania biegu terminu przedawnienia. Następuje ono: przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Do takich czynności zalicza się m.in. wytoczenie powództwa, wniesienie powództwa wzajemnego, zawezwanie do próby ugodowej oraz powołanie się na zarzut potrącenia, przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje oraz przez wszczęcie mediacji.

W niniejszej sprawie strona powoda nie podjęła żadnych czynności mających na celu przerwanie biegu przedawnienia, a przynajmniej nie wykazała tego rodzaju okoliczności. W ocenie Sądu wypłata przez pozwanego jednorazowego odszkodowania w kwocie 9.309,00 zł na mocy decyzji z dnia 19 sierpnia 2010 roku (k. 150a) nie może być potraktowana za uznanie roszczenia w niniejszej sprawie bowiem została podjęta w trybie ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób w związku ze służbą wojskową (Dz. U. 03.83.760). Nadto, również i w tym przypadku upłynąłby termin przedawnienia.

Zgodnie z treścią art. 442¹ § 3 k.c. jeżeli szkoda wynika ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Sąd wskazuje, iż dla zastosowania art. 442¹ § 2 KC co do zasady nie jest konieczne, aby doszło do uprzedniego skazania sprawcy szkody za zbrodnię lub występki, poza przypadkami, kiedy przepis prawa materialnego stanowiący podstawę odpowiedzialności wymaga takiego skazania. Przy braku wyroku skazującego w postępowaniu karnym, sąd cywilny jest uprawniony do dokonania własnej oceny, czy popełnione zostało przestępstwo, co wymaga dokonania ustaleń

dotyczących istnienia podmiotowych i przedmiotowych znamion przestępstwa i następuje to w oparciu o kryteria przewidziane w przepisach prawa karnego, uznające określone zachowanie za występki lub zbrodnie w momencie zdarzenia wyrządzającego szkodę (tak SN w wyr.: 16.12.1975 r., II CR 660/75, z glosą S. Grzybowskiemu, OSP 1977, Nr 7–8, poz. 132; z 12.4.1990 r., III CRN 108/90, Legalis; z 6.2.2001 r., II UKN 221/00, OSN 2002, Nr 19, poz. 466; z 21.11.2001 r., II UKN 633/00, OSN 2003, Nr 17, poz. 422; z 18.12.2008 r., III CSK 193/08, Legalis; wyr. SA w Białymstoku z 1.10.2013 r., I ACa 335/13, Legalis; wyr. SA w Katowicach z 8.3.2013 r., I ACa 31/13, Legalis; wyr. SA w Warszawie z 17.3.2017 r., I ACa 107/16, Legalis).

Powód podnosił, że jego roszczenie nie uległo przedawnieniu, wskazując, iż niniejszej sprawie działania organizatorów zawodów mogą być zakwalifikowane jako występki, a zatem można zastosować treść przepisu art. 442¹ § 2 k.p.c.

Należy podkreślić, iż to na powodzie ciążył obowiązek przedstawienia okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie, iż Skarb Państwa ponosi winę i sprawstwo w zakresie ewentualnego popełnienia czynu zabronionego oraz wskazanie okoliczności potwierdzających naruszenie konkretnej normy prawa karnego. W ocenie Sądu powód w żaden sposób nie wykazał by zdarzenie z dnia 13 maja 2009 roku wypełniło znamiona czynu zabronionego. Nadto, powód, w związku z wypadkiem z dnia 13 maja 2009 roku nie złożył zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Oddział Żandarmerii Wojskowej w P. w dniu 14 maja 2009 roku na podstawie zawiadomienia dowódcy (...) (...) w P. wdrożył czynności sprawdzające o sygn. akt (...) w sprawie zdarzenia drogowego zaistniałego w dniu 13 maja 2009 roku na terenie (...) Batalionu Remontu L. w J. w czasie zawodów o tytuł najlepszego kierowcy (...) w wyniku którego obrażenia ciała doznał st. szer. T. K. z (...) (...) w P., tj. o czyn z art. 177 § 1 k.k., które w dniu 5 czerwca 2009 roku zostało zakończone odmową wszczęcia dochodzenia. Nadto, Oddział Żandarmerii Wojskowej w P. wskazał, iż obecnie brak jest dokumentów dotyczących tego wypadku co spowodowane jest przepisami o archiwizacji obowiązującymi w Żandarmerii Wojskowej, zaś arkusze nadzoru z prowadzonego postępowania zostały zniszczone. Poza tym, komisja powypadkowa, powołana rozkazem Dowódcy Jednostki Wojskowej Nr (...) z dnia 19 maja 2009 roku, nie stwierdziła umyślnej przyczyny spowodowania tego zdarzenia wypadkowego oraz naruszenia zasad żołnierskiego zachowania przez poszkodowanego.

W związku z powyższym, w ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zastosowanie znajduje jedynie regulacja art. 442¹ § 3 k.c., która stwierdza, że w razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Wobec uwzględnienia zarzutu przedawnienia nie było konieczności odnoszenia się do pozostałych zarzutów sformułowanych przez pozwanego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności sąd oddalił powództwo (punkt 1 wyroku).

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 na podstawie art. 102 kpc. Wskazać należy, że ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 KPC, ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy. Wskazać należy, że sytuacja materialna powoda jest obecnie trudna, bowiem powód do dnia dzisiejszego zmagają się ze skutkami wypadku, któremu uległ w roku 2009.

W związku z tym, zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, który warunkuje nieobciążanie powoda kosztami postępowania w postaci kosztów zastępstwa procesowego pozwanego.

/-/ SSO Maria Prusinowska

ZARZĄDZENIE

1. proszę odnotować uzasadnienie w kontrolce,

2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnomocnikowi powoda,

- pełnomocnikowi pozwanego,

3. przedłożyć za 14 dni lub z apelacją.

/-/ SSO Maria Prusinowska